

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

(NR 40)

z dnia 11 kwietnia 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 40)

11 kwietnia 2012 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Dariusza Rosatego (PO)**, przewodniczącego Komisji, odbyła:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw (druk nr 282).

W posiedzeniu udział wzięli: **Maria Orłowska** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Iwona Sroka** prezes Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych wraz ze współpracownikami, **Maciej Kurzajewski** zastępca dyrektora Departamentu Firm Inwestycyjnych i Infrastruktury Rynku Kapitałowego w Komisji Nadzoru Finansowego, **Hubert Nakoneczny** naczelnik Wydziału do Spraw Obrotu Prawnego z Zagranicą w Narodowym Banku Polskim wraz ze współpracownikami, **Piotr Zaczek** członek prezydium Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich oraz **Roman Sulik** doradca ekonomiczny w Najwyższej Izbie Kontroli

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał, Michał Nowak, Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Elżbieta Witczak-Bielecka, Dorota Rutkowska-Skwara** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł **Dariusz Rosati (PO)**:

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje dzisiaj jeden punkt, mianowicie pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw (druk nr 282). Uzasadnienie do projektu ustawy przedstawi pan przewodniczący Sławomir Neumann. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę uwag.

Wobec tego, że nie ma uwag, stwierdzam, że porządek został przyjęty.

Chcę poinformować, że w naszym posiedzeniu uczestniczą przedstawiciele instytucji państwowych. Witam panią minister Marię Orłowską sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów – witam panią minister – i witam panią Iwonę Srokę prezes Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych – witam panią prezes.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Chciałbym poinformować członków Komisji, że Marszałek Sejmu w dniu 3 kwietnia 2012 r. skierowała poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw (druk nr 282) do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania. Przystępujemy zatem do pierwszego czytania projektu ustawy z druku nr 282.

Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje debatę w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy, a następnie zadawanie pytań przez posłów oraz udzielanie odpowiedzi przez przedstawicieli wnioskodawców oraz przedstawicieli instytucji administracji publicznej.

Proszę teraz pana posła Neumanna o przedstawienie uzasadnienia do projektu ustawy. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł **Sławomir Neumann (PO)**:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Można powiedzieć, że nowelizacja ustawy o obrocie instrumentami finansowymi jest ustawą bardzo techniczną. Dotyczy wprowadzenia do polskiego prawa instytucji nowacji rozliczeniowej – instytucji centralnego partnera w rozliczeniach. W większości krajów Europy takie regulacje już istnieją. Polska jest jednym z nielicznych krajów, w którym ten mechanizm nie jest stosowany. Problem

pojawi się niedługo w Europie, kiedy Parlament Europejski przyjmie dyrektywę EMIR, tak zwaną dyrektywę EMIR, która będzie zmuszała wszystkie instytucje rynku finansowego do korzystania z tak zwanego centralnego partnera w rozliczeniach między sobą przy rozliczeniach instrumentów finansowych. Dzisiaj takiego obowiązku nie ma, ale najprawdopodobniej już od połowy roku, kiedy wejdzie w życie czy będzie uchwalona ta dyrektywa, będziemy mieli do czynienia z sytuacją prawną taką, że wszystkie takie transakcje będą musiały być rozliczane przez instytucję tak zwanego centralnego partnera, w tym przypadku przez instytucję nowacji rozliczeniowej. To będzie powodowało taką oto sytuację, że być może także instytucje działające na terenie Polski będą zmuszone do wyboru innych izb rozliczeniowych czy innych partnerów poza granicami państwa, poza granicami Polski, jeżeli w Polsce nie będzie takiego rozwiązania systemowego. Stąd projekt tej ustawy, który wprowadza do polskiego systemu właśnie takie rozwiązanie, jak nowacja rozliczeniowa.

Nowacja rozliczeniowa pozwala na dostosowanie tego rynku krajowego do standardów, które już dzisiaj są obecne praktycznie prawie wszędzie w rozliczeniach międzynarodowych. Dzisiaj nie ma również zbyt dużo czasu na takie dywagacje, czy to jest potrzebne, czy nie, ponieważ w przypadku, kiedy zaniechamy takich rozwiązań, to nasz rynek może być narażony na to, że wiele transakcji ucieknie z polskiego rynku i stracimy nad tym kontrolę. Dlatego jest to projekt poselski, który chciałbym zaproponować Wysokiej Komisji do szybkiego rozpatrywania, ponieważ tutaj czas może również odgrywać olbrzymią rolę. Jeżeli uda nam się wprowadzić do polskiego prawa takie rozwiązanie, to w naszym przypadku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, który jest przygotowany technicznie i organizacyjnie do prowadzenia takich rozliczeń, zanim jeszcze wejdzie to unijne prawo, będzie mógł korzystać z dobrodziejstw tej ustawy i będzie mógł oferować na rynku usługi, które dla wielu instytucji finansowych są przejawem przejrzystości i transparentności w obsłudze.

Ten centralny partner to jest pośrednik, który pojawia się między sprzedającymi i kupującym i gwarantuje te transakcje. To jest coś, co w większości rynków już działa, a w Polsce powinno działać, jeżeli mamy być rynkiem atrakcyjnym i rynkiem konkurencyjnym. Nowacja rozliczeniowa jest to taka konstrukcja umowna, która nie funkcjonuje obecnie w naszym Kodeksie cywilnym i w obowiązujących obecnie w Polsce przepisach cywilnoprawnych. Ona została właściwie wymyślona wyłącznie na potrzeby procesu rozliczania transakcji zawieranych na rynku finansowym. Polega głównie na tym, że w momencie przyjęcia przez izbę rozliczeniową transakcji do rozliczenia podmiot ten, czyli ta izba, wstępuje w prawa i obowiązki pierwotnych stron umowy, czyli tego sprzedającego i ewentualnie kupującego. Wprowadzenie więc mechanizmu nowacji czyni izbę rozliczeniową podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za rozliczenie tej transakcji. To jest coś, na co zwracają uwagę instytucje finansowe, bo to daje pewną gwarancję, że te transakcje odbywają się w sposób transparentny, czytelny i bezpieczny. I tego głównie dotyczy cały projekt zmiany ustawy, jak powiedziałem, dość techniczny projekt, który potrzebny jest polskiemu rynkowi kapitałowemu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Otwieram dyskusję, proszę bardzo. Najpierw prosiłbym członków Komisji o wypowiedzi, ewentualnie zadawanie pytań czy wyrażanie swoich opinii. Jest głos, bo nie widzę? Pan poseł Janczyk? Przepraszam, ale rzeczywiście pan poseł się schował. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Wiesław Janczyk (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałem zapytać, czy przedstawiciele rządu i przedstawiciele instytucji rynku kapitałowego w Polsce podzielają zaprezentowany tutaj przez wnioskodawcę pogląd o potrzebie szybkiego procedowania tego dokumentu? Zastanawiam się, dlaczego tak wysoce specjalistyczny dokument musi być formułowany przez grupę posłów, a nie jest projektem rządowym, jakby na to wskazywały te argumenty? Czy instytucje rynku kapitałowego, uczestnicy obrotu podzielają zaprezentowaną przez wnioskodawcę, pana Sławomira Neumanna, opinię w tym zakresie? Czy jest taka pilna potrzeba działania w sytuacji,

kiedy nie powstała jeszcze dyrektywa, kiedy mamy dopiero do czynienia z projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady? Czy zatem ten dokument jest na tym etapie właściwy? Zdaję sobie sprawę z tego, że będzie jeszcze procedowany w Komisji i w Sejmie, i strona rządowa będzie mogła do niego wnieść uwagi i swoje poprawki, i że wysłuchamy jeszcze opinii wszystkich zainteresowanych wprowadzeniem takiej noweli do polskiego prawa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są inne pytania ze strony pań i panów posłów? Nie widzę. To może poproszę o... Pani przewodnicząca? To może później. Czy mogę poprosić o przedstawienie opinii Ministerstwa Finansów na tym etapie?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Maria Orłowska:

Dziękuję, oczywiście. Państwo przewodniczący, szanowni państwo, minister finansów stoi na stanowisku, że wprowadzenie do polskiego krajowego prawa nowacji rozliczeniowej jest szczególnie istotne, zwłaszcza w tym momencie, kiedy rozporządzenie EMIR jest, rozumiem, uchwalone i pozostaje tylko kwestia ogłoszenia. W takim przypadku, w przypadku nieposiadania takiego mechanizmu na rynkach krajowych byłaby sytuacja taka, że wiele transakcji musiałoby być kierowanych do zagranicznych izb rozliczeniowych, co oczywiście osłabia i pozycję, i wizerunek Polski, i nie dostosowuje naszego prawa do standardów międzynarodowych.

Proszę państwa, minister finansów popiera co do zasady to stanowisko, to znaczy propozycję tej ustawy, niemniej jednak ze względu na jej złożoność techniczną i wkroczenie w pewne regiony prawa, które do tej pory nie były regulowane, zastrzega sobie jeszcze możliwość wniesienia uwag szczegółowych w nieco późniejszym okresie, wtedy, kiedy specjalny zespół do tego celu powołany wypowie się i sformułuje szczegółowo uwagi. Co do zasady, jeszcze raz podkreślam, jest to ważny projekt, który wymaga szybkiego procedowania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję pani minister. Teraz może poproszę panią prezes Srokę o stanowisko Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

Prezes Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych Iwona Sroka:

Szanowni państwo, szanowne prezydium, szanowni posłowie, rzeczywiście bardzo prosimy państwa o rozsądek i procedowanie w tej sprawie. Rzeczywiście, przyspieszono publikację rozporządzenia EMIR, o którym państwo wspominają. Ta publikacja miała nastąpić do końca 2012 r. Konsultacje ze środowiskiem, które również jest dzisiaj tutaj reprezentowane w postaci Związku Banków Polskich oraz przede wszystkim z Komisją Nadzoru Finansowego, Ministerstwem Finansów, Narodowym Bankiem Polskim, prowadziliśmy od czerwca ubiegłego roku. Większość z zapisów z naszych propozycji, które złożyliśmy, to są propozycje uzgodnione ze środowiskiem. Jeżeli przewodniczący zgodzi się, to również poprosiłabym o krótki komentarz Związek Banków Polskich czy Narodowy Bank Polski. To jest rzeczywiście niezmiernie istotna sprawa, bo my w tej chwili jesteśmy już momencie „defaultu”, czyli jakby w momencie niewypłacalności dłużnika stajemy się centralnym kontrpartnerem, ale tak na co dzień rzeczywiście brakuje nam jedynie zapisu ustawowego. Na bazie regulacji wewnętrznych, tego, na co pozwoliło nam istniejące prawo, wprowadziliśmy od 1 lipca ubiegłego roku instytucję KDPW_CCP, czyli centralnego kontrpartnera, izbę utworzoną przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Po to, żebyśmy po wejściu tej regulacji mogli świadczyć nasze usługi – nie tylko my, ale również inne izby, które w Polsce istnieją, a nie izby zagraniczne – dla banków będziemy musieli mieć wprowadzoną do prawa polskiego instytucję nowacji. Po wejściu w życie ustawy czekają nas jeszcze aktualizacje regulaminów rozliczeń dla rynku OTC i dla rynku zorganizowanego, zatwierdzenie ich przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz autoryzacja ich na bazie EMIR. Jeżeli nie będziemy mieli tych zapisów w prawie, nie mamy co liczyć na to, że my czy jakakolwiek izba rozliczeniowa w kraju uzyska autoryzację na bazie tych regulacji, które są zapisane w rozporządzeniu EMIR. To rozporządzenie wejdzie w życie prawdopodobnie do końca czerwca tego

roku. Do końca sierpnia tego roku zostaną opublikowane standardy techniczne, które będą zawierały również pewne szczegóły co do wymogów, jakie muszą spełnić izby rozliczeniowe w Europie. Potem następuje proces autoryzacji, czyli będziemy musieli się starać stanąć jakby do takiego konkursu, czy rzeczywiście taką izbą jesteśmy. Jeżeli nie będziemy, po wejściu w życie EMIR polskie banki czy inni uczestnicy, również zagraniczni, nie będą korzystać z naszych usług. To jest więc niezmiernie istotne, bo ta usługa wyjdzie poza granice naszego kraju. Poza takim, mam wrażenie, zrozumieniem i poparciem środowiska, poza tym, że przez kilka miesięcy prowadziliśmy również konsultacje, które sprawiły, że zapisy zawarte w tej regulacji są zbieżne z interesami wszystkich uczestników rynku, zwracamy się do państwa o dalsze procedowanie. Jeśli pan przewodniczący się zgodzi, to być może ktoś ze środowiska reprezentowany na dzisiejszym spotkaniu mógłby się również w tej sprawie wypowiedzieć.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Ja się zgodzę, a kto chciałby jeszcze zabrać głos? Proszę bardzo. Proszę łaskawie się przedstawić członkom Komisji.

Przedstawiciel Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich Piotr Zaczek:

Piotr Zaczek, Rada Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich. Reprezentuję, jak powiedziałem, Radę Banków Depozytariuszy, gdzie jest zrzeszonych 14 banków pełniących funkcję powierników i depozytariuszy na rynku polskim dla funduszy inwestycyjnych, emerytalnych i dla klientów zagranicznych. Zdecydowanie, patrząc od strony bezpieczeństwa rozliczania transakcji, popieramy pomysł wdrożenia centralnego kontrpartnera.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Pani przewodnicząca Skowrońska. Dziękuję panu bardzo.

Posel Krystyna Skowrońska (PO):

Wiem, że pan przewodniczący będzie jeszcze udzielał głosu przedstawicielowi Komisji Nadzoru Finansowego, ale korzystając z tego, że to będzie połączone pytanie, chciałabym otrzymać odpowiedź na moje pytanie dotyczące między innymi dyrektywy związanej z wymogami kapitałowymi. W tym przypadku chciałabym zapytać, jakie i o ile mają być podwyższone wymagania kapitałowe pomiędzy transakcjami, które są rozliczane centralnie przez izby, a innymi transakcjami, bo to jest projekt nowej dyrektywy i jej zmiany, zmiany czwartej. Chciałabym dowiedzieć się, na ile nowacja rozliczeniowa będzie się z tym wiązała? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś tutaj się zgłaszał do głosu, czy już do odpowiedzi? I do głosu i do odpowiedzi? Proszę bardzo. Komisja Nadzoru Finansowego, tak?

Zastępca dyrektora Departamentu Firm Inwestycyjnych i Infrastruktury Rynku Kapitałowego w Komisji Nadzoru Finansowego Maciej Kurzajewski:

Tak, Komisja Nadzoru Finansowego, Maciej Kurzajewski. Szanowni państwo, odpowiedź w dwóch sprawach. Podobnie, jak Ministerstwo Finansów, popieramy ten projekt, który ma doprowadzić do tego, aby Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych miał prawne podstawy, żeby być centralnym kontrpartnerem. Prace w naszej ocenie powinny toczyć się relatywnie tak szybko, aby przed wejściem w życie rozporządzenia EMIR były te podstawy prawne, ponieważ konsekwencją niewprowadzenia tych regulacji będzie niemożliwość przeprowadzenia procesu autoryzacji polskiego podmiotu i część transakcji OTC z rynku międzybankowego będzie musiała być rozliczana przez podmioty zagraniczne.

Odpowiadając natomiast na pytanie pani posłanki Krystyny Skowrońskiej, chciałem powiedzieć, że według mojej wiedzy wprowadzenie instytucji centralnego kontrpartnera spowoduje obniżenie wymogów kapitałowych, ponieważ inaczej postrzegany jest ten centralny kontrpartner jako taki gwarant większego bezpieczeństwa, więc ryzyko partnera jest mniejsze. Te wymogi powinny być także mniejsze.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze? Proszę bardzo.

Starszy specjalista w Biurze Prawnym Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych Daniel Szańca:

Daniel Szańca, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Jeżeli można jeszcze tylko dopowiedzieć, to chcieliśmy zwrócić uwagę, że, po pierwsze, tak, jak w tej chwili chcemy wprowadzić tutaj nowację rozliczeniową, która – można powiedzieć – dopełnia tę rolę Krajowego Depozytu jako podmiotu prowadzącego rozliczenia albo izby rozliczeniowej, która będzie pełniła rolę w systemie rozliczeń, dopełnia w ten sposób, że ta izba staje się stroną bezpośrednio odpowiedzialną, chcieliśmy tutaj dopowiedzieć, że już w tej chwili Krajowy Depozyt, grupa Krajowy Depozyt, spółka zależna od KDPW pełni rolę gwarancyjną, już w tej chwili ponosi odpowiedzialność własnym majątkiem od strony izby. Patrząc natomiast na to od strony uczestników rynku, po wprowadzeniu tej regulacji uczestnikom rynku będzie tak naprawdę łatwiej. To będzie korzystniejsze dla uczestników rynku w tym sensie, że ich ryzyko w tym momencie jest inaczej kalkulowane zgodnie z dyrektywą CRD. I tu chciałbym, proszę państwa, też podkreślić, że jeżeli chodzi o rolę centralnego kontrpartnera, to z tą rolą mamy nie tylko do czynienia w rozporządzeniu EMIR, ale także w dyrektywie CRD, gdzie też ta definicja już istnieje, więc ryzyko ze strony uczestnika jest inaczej kalkulowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję. Czy pani prezes chciałaby jeszcze coś dodać?

Prezes Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych Iwona Sroka:

Dziękuję. Dodam jeszcze jedno słówko, że nasza dzisiejsza praca to jest zaledwie jeden z elementów, które my musimy wypełnić, spełniając dyrektywę EMIR. W ramach naszej organizacji toczą się również inne prace. Podwyższyliśmy już kapitały własne izby po to, żeby spełnić wymagania EMIR. Również cały system gwarantowania rozliczeń, uruchamiania środków w ramach tego systemu w momencie „defaultu” jakiegoś uczestnika jest, był i będzie dostosowywany do wymogów regulacyjnych. To samo dotyczy innych kwestii, takich związanych z organizacją, ze sprawami korporacyjnymi, składem organów statutowych spółki. Ten element nowacji jest jednym, ale szalenie ważnym, bo właściwie wewnętrznym w stosunku do naszej organizacji czynnikiem, ogromnie wobec tego ryzykownym. Stąd wielka prośba do państwa o procedowanie w tej sprawie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są inne głosy w tej debacie? Nie widzę. Więc może ja w charakterze dyskutanta. Zastanawiam się, dlaczego – ponieważ wysłuchaliśmy tutaj opinii Ministerstwa Finansów, opinii Komisji Nadzoru Finansowego, ba, mamy bardzo pozytywne stanowisko Związku Banków Polskich, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych – dlaczego musiał powstać projekt poselski? Jaka jest przyczyna, że instytucje rządowe nie zgłosiły takiej propozycji i posłowie musieli nad tym się pochylić? Nie mówię, że to źle, ale pan poseł Janczyk na przykład właściwie zasugerował, że nie jest wykluczone, że gdyby projekt wychodził z rządu, to mógłby być przyjęty jeszcze szybciej, tak? Zadaję to pytanie retorycznie. Nie oczekuję właściwie odpowiedzi, bo jak już robota została wykonana, mamy ten projekt, i wszystkie strony się zgadzają, że powinniśmy procedować, to pewnie tak będziemy robić. Pytam więc jeszcze raz, po raz ostatni, kto chciałby się jeszcze w tej sprawie wypowiedzieć? Nie widzę zgłoszeń.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw. W takim razie w imieniu prezydium proponuję skierowanie tego projektu do stałej podkomisji do spraw instytucji finansowych, czyli na ręce pana posła Janczyka, jeśli można. Jest pan poseł?

Poseł Wiesław Janczyk (PiS):

Tak, jestem, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Dariusz Rosati (PO):

Dobrze. Czy jest zgoda na takie rozwiązanie. Nie widzę sprzeciwu.

Rozumiem w takim razie, że tak właśnie będziemy procedować. W stosownym czasie oczekujemy od podkomisji stałej sprawozdania na ten temat.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji w dniu dzisiejszym.